

BRIS

Barnen, BRIS och it
2011

Ungas vardag online – sammanställning och analys av BRIS kontakter

BRIS Kanslier

BRIS
Sveavägen 38
Box 3415
103 68 Stockholm
Tel: 08-598 888 00
Fax: 08-598 888 01
E-post: info@bris.se

BRIS region Nord
Kungsgatan 36
903 25 Umeå
Tel: 090-203 65 10
Fax: 090-203 65 11
E-post: bris.nord@bris.se

BRIS region Väst
Hvitfeldtsgatan 14
411 20 Göteborg
Tel: 031-750 11 30
Fax: 031-750 11 31
E-post: bris.vast@bris.se

BRIS region Mitt
Sveavägen 38
Box 3415
103 68 Stockholm
Tel: 08-598 888 10
Fax: 08-598 888 11
E-post: bris.mitt@bris.se

BRIS region Syd
Östra Rönneholms-
vägen 7
211 47 Malmö
Tel: 040-690 80 70
Fax: 040-690 80 71
E-post: bris.syd@bris.se

BRIS region Öst
Korsgatan 2, Hus E
602 33 Norrköping
Postadress:
601 86 Norrköping
Tel: 011-440 05 50
Fax: 011-440 05 51
E-post: bris.ost@bris.se

BRIS – Barnens Rätt I Samhället – är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden organisation som bistår barn och ungdomar som far illa och fungerar som en länk mellan barn, vuxna och övriga samhället. Kärnan i BRIS verksamhet är bris 116 111, BRIS -mejlen och BRIS -chatten dit barn och ungdomar upp till 18 år anonymt och kostnadsfritt kan vända sig när de behöver stöd av en vuxen. BRIS fungerar också som opinionsbildare och remissinstans för att öka vuxnas respekt för barn som individer och för att de principer som slagits fast i FN:s barnkonvention ska tillämpas fullt ut. BRIS använder sin samlade kunskap om barns och ungdomars situation för att på olika plan informera, påverka och skapa opinion i barnrättsliga frågor. BRIS har också en vuxenstödsajt – Barnperspektivet.se och tar även emot samtal från vuxna som behöver någon att prata med om egna eller andras barn.

BRIS bildades år 1971 och är organiserat i ett förbundskansli och fem regionala kanslier. Kanslierna finns i Malmö, Göteborg, Norrköping, Stockholm och Umeå. BRIS verksamhet bygger på frivilligt arbete samt ekonomiska bidrag och gåvor från såväl privata som offentliga givare. BRIS har sammanlagt 600 frivilliga medarbetare som bemannar BRIS 116 111, BRIS-mejlen och BRIS-chatten. De frivilliga medarbetarna rekryteras, utbildas och handleds av anställd BRIS-personal. BRIS Vuxentelefon – om barn, bemannas vanligtvis av anställda BRIS-ombud och kostar som ett vanligt samtal.

BRIS 116 111
– för dig upp till 18 år.
116 111
Måndag till fredag: kl 15-21
Lördag, söndag och
helgdag: kl 15-18

BRIS Vuxentelefon – om barn
077-150 50 50
Måndag till fredag: kl 10-13
Barnperspektivet.se
(BRIS för vuxna)

BRIS-mejlen
BRIS-chatten
BRIS Forum
www.bris.se

” Varje gång jag kontaktar bris så lyssnar ni och kommer med bra råd. Jag mår ALLTID bättre :) Jag gillar bris.se då jag kan läsa om hur andra har det och känner och jag kan kommentera och kanske hjälpa dem som känner att dom vill ha hjälp.
Inlägg till Tyck till från flicka 12 år

innehåll

Barnen, BRIS och it

Ungas vardag online – sammanställning och analys av BRIS kontakter

4 Sammanfattning

5 Inledning

6 Material och Metod

7 Resultat

Kontakter om Datorer/
mobiler/internet 7
Ålder och könsfördelning 7
Utfallet av studiens
kategoriseringar 7

Områden 8

Hantering/användning av it 8
Säkerhet 8
Integritet 8
Högkonsumtion av it 8
Avancerad användning av it 9
Juridiska frågor 9
Annan hantering/användning
av it 9
Kärlek 9
Kamrater 9
Sexuellt relaterat 9
Kränkningar och hot 10
Rädsla/oro 10
Familjekonflikter 10
Psykisk ohälsa 10
BRIS 11

Övergrepp och misshandel 11
Föräldrars it 11
Ensamhet 11

12 Analys

Inledning 12
Unga, sex och Internet 12
Kärlek och vänskap online 16
Säkerhet och juridik 17

19 Diskussion och avslutning

20 BRIS – en aktör på Internet

**Hantering av de webbaserade
stödverksamheterna 20**

Anonymt och gratis 20

BRIS-mejlen 20

BRIS-chatten 21

BRIS Forum 21
Diskussionsforum 22
Min dikt 22
Glädjekällan 22

Bara läsa 22

Övrigt 23
Statistik från stödverksamheten 23
Barnens egen utvärdering av kontakten med
BRIS 23

Sammanfattning

Rapporten Barnen, BRIS och it 2011 är BRIS femte årliga rapport i detta ämne och ingår i det EU-finansierade projektet ”Det unga internet”. Syftet med rapporten är att öka kunskapen bland vuxna om ungas vardag online.

I RAPPORTEN REDOVISAS resultat och analys av de läsningar och kodningar som har gjorts på material från BRIS stödjande kontakter. Dessutom tillkommer en bilaga som innehåller en beskrivning av det BRIS gör för unga online, det vill säga hur BRIS webbaserade verksamheter fungerar.

Det är en självklarhet att huvuddelen av vardagen online för de flesta unga är högst odramatiskt vardaglig, men också fylld av livets alla glädjeämnen och bekymmer. Fast när BRIS ska sammanfatta sina kontakter på detta tema, så är det ofrånkomligt att det mer kommer att handla om det svåra och allvarliga. Ändå är det även i kontakterna till BRIS tydligt att de unga i synnerhet använder internet och mobiltelefoner till att göra något så vardagligt som att hantera sina relationer. Under temat Unga, sex och internet framkommer att unga gärna använder internet till att testa sin sexualitet. Det innebär både positiva och negativa erfarenheter. I detta testande har bilder, filmer och webcam en central roll. Att visa upp sig online för en partner, kan vara ett steg att ta relationen vidare. Men bilder, filmer och webcam ligger också bakom många av berättelserna om kränkningar, hot, rädsla och oro i BRIS stödjande kontakter. Oftast handlar det om att bilder eller filmer har eller riskerar att spridas bortom den unges kontroll och vilja.

Även den relativa anonymitet som råder online är ofta av stor betydelse vid detta testande av sexualiteten. Anonymiteten kan både innebära att man inte alls vet vem den andra är, och om man vet det så blir det ändå något helt annat när man sitter bakom skärmen och umgås. Det skapar nya möjligheter till bekräftelse, men också nya risker för utsatthet.

Kärlek och vänskap online är ett annat tema i rapporten. Erfarenheterna från BRIS kontakter med unga är att kärlek och vänskap online kan visa sig lika allvarlig, stark och viktig som offline. Problemen i relationerna bygger oftast på brister i kommunikationen. Ju yngre och oerfarna de unga är, desto större är risken för missförstånd. Man misstolkar det man läser eller uttrycker sig själv otydligt så att andra misstolkar. Av det skapas lätt oro och konflik-

ter. En kontakt med BRIS blir då ett verktyg till att förstå vad som händer och komma till rätta med missförstånden.

Säkerhet och juridik är det tredje och sista av de teman som rapportens analys kretsar kring. När funderingar om säkerhet kommer fram i kontakterna handlar det ofta om att de unga har gjort något som de egentligen vet att det finns risker med, och att de ångrar sig efteråt. Av det kan man dra slutsatsen att det sällan är själva kunskapen om säkerhet online som brister hos de unga, utan snarare att de inte getts utrymme till att reflektera kring de särskilda möjligheterna och riskerna online och eventuella konsekvenser av dessa.

I rapportens redovisning och analys ingår också BRIS kontakter med vuxna i BRIS Vuxentelefon – om barn. Utifrån dessa kontakter kan man konstatera att ungas vardag online är något som ofta oroar vuxna. Det som vuxna i synnerhet oroar sig för är när den unge ska träffa någon offline som den lärt känna online. Det är tydligt att många vuxna känner en osäkerhet kring hur de ska förstå ungas vardag online, och utifrån det kunna hantera det på ett konstruktivt vis. Barnen och ungdomarna själva beskriver ofta hur de helt undviker att berätta, på grund av rädsla för de vuxnas reaktion, i synnerhet om de gjort sådant som de vuxna sagt åt dem att inte göra.

Den generella erfarenheten från BRIS kontakter med unga – och vuxna – om ungas vardag online är just att vuxna inte finns till hands i den utsträckning och på det vis som de borde. BRIS vill därför slå fast att utifrån barnkonventionen är det vuxnas ansvar att se till att alla barn och ungdomar hela tiden har någonstans att vända sig för att få stöd och hjälp även när de råkar illa ut online. Minst lika viktigt är att se till att alla barn och ungdomar också känner till dessa möjligheter och rättigheter, samt att de vet vart de kan vända sig om de behöver hjälp och stöd. Det är också av avgörande betydelse att alla viktiga vuxna omkring unga har den kunskap som krävs för att på detta sätt vara tillgängliga för unga. **B**

Inledning

För femte året i rad släpper BRIS en rapport specifikt kring vad barn och ungdomar beskriver för BRIS om sin vardag online.

Rapporten ingår som en del i projektet "Det unga internet". Det är ett EU-finansierat projekt om säkrare användning av internet bland barn och unga, som drivs av Statens Medieråd i samarbete med BRIS. Statens medieråd är en myndighet som har i uppdrag att skydda barn och unga från skadlig mediepåverkan och stärka dem som medvetna medieanvändare. Ett syfte med projektet är att sprida kunskap om ungas liv på nätet, som just denna rapport kan ses som ett exempel på.

Förutom denna rapport innebär projektet att BRIS kontinuerligt ska öka sin kunskap om ungas vardag online. Detta för att barn och ungdomar (och vuxna) med fördel ska kunna vända sig till BRIS för att anonymt få information om och stöd kring sådant som berör just ungas vardag med internet, dator och mobiltelefon.

Utöver resultat och analys av hur unga beskrivit sin vardag online för BRIS, tillkommer en bilaga som innehåller en beskrivning av det BRIS gör för unga online, det vill säga hur BRIS webbaserade verksamheter fungerar.

” Vuxna finns inte till hands i den utsträckning och på det vis som de borde.

Material och metod

FÖR ATT FÅ EN UPPFATTNING om vad barn och ungdomar berättar för BRIS om vardagen online, har vi läst alla kontakter i BRIS-mejlen och BRIS-chatten från år 2010, som i BRIS ordinarie dokumentation har noterats handla om kontaktområdet *Datorer/mobiler/internet*. 196 stycken mejl och 59 stycken chattar lästes.¹

Vid läsningen gjordes en kategorisering utifrån om kontakten visade sig handla om ett eller flera av följande områden: *Kärlek, Kamrater, Kränkningar/hot, Övergrepp/misshandel, Sexuellt relaterat, Psykisk ohälsa, Rädslaloro, Ensambet, Juridiska frågor, Säkerhet, Integritet, Högkonsumtion av it, Avancerad användning av it, Annan hantering/ användning av it, Familjekonflikter, Föräldrars it, BRIS, samt Annat*. Dessutom noterades om kontakten berörde ett eller flera av följande övergripande raster: *Social medier/communities, Kopplingar till händelser offline, Bilder/filmer/webcam* samt *Relativ anonymitet²/distans/fejk*. Det gjordes också en speciell notering om kontakten på något sätt berörde *Grooming*. Slutligen noterades om kontakten uttryckligen beskrev närvaro eller frånvaro av förälder eller annan vuxen kring det it-relaterade.

Dessa kategoriseringar ligger till grund för rapportens resultat.

- 1 Kontakterna i barntelefonen, BRIS 116 111, har inte kunnat vara med i denna studie, eftersom inga samtalsbeskrivningar finns tillgängliga. Av tidigare erfarenheter finns det inget som tyder på att kontakterna i telefonen, när det rör sig om it-relaterade frågor, skiljer sig nämnvärt åt från de i chatten och mejlen. Vilket betyder att man kan förutsätta att resultatredovisningen och analysen även är applicerbar på kontakterna i telefonen/alla BRIS stödjande barnkontakter.
- 2 Med begreppet relativ anonymitet menar vi här att anonymiteten inte är ett fast och absolut begrepp, utan att man kan vara anonym i olika grad och på olika sätt. Anonymiteten handlar inte enbart om att ens identitet är känd eller ej, utan påverkas också av på vilket sätt man har kontakt. Man är i högre grad anonym vid enbart kontakt via chatt och mejl, medan graden av anonymitet minskar när man pratar i telefon och än mer om man ses ansikte mot ansikte.

Dessutom har mejlen och chattarna lästs ytterligare gånger, vilket legat till grund för en djupare analys fokuserad på tre teman; *Unga, sex och internet, Kärlek och vänskap online* samt *Säkerhet och juridik*.

Samma metod som ovan har använts för de kontakter i BRIS Vuxentelefon – om barn, som noterats för kontaktområdet *Datorer/mobiler/internet*. Sammanlagt lästes 112 samtalsbeskrivningar. Drygt hälften av dessa innehöll en beskrivning av just det it-relaterade i kontakten. Det innebär att analysen nedan bygger på 60 stycken vuxenkontakter.

Utöver det ovan beskrivna användes dessutom material från det temporära ämnet *Internet, dator, mobil*, som låg ute i Diskussionsforum under cirka tre veckor under våren 2011. Även material från Forum på Barnperspektivet.se har använts. Dessa material har dock enbart använts som en komplettering. Det ska noteras att metoden väsentligt skiljer sig från den som användes till förra årets rapport, vilket innebär att resultaten från de olika åren inte går att jämföra med varandra. Den största skillnaden är att vi förra året gjorde en sökning bland alla webbaserade barnkontakter – oavsett kontaktområde – utifrån ett stort antal it-relaterade ord och begrepp. Träffarna lästes och kategoriserades därefter. Skillnaden innebär att rapporten från förra året gav en mycket mer generell bild av ungas vardag online, medan den i år blir mer koncentrerad kring direkta problem och frågor.

Även kategoriseringarna av materialet ser anorlunda ut, med i synnerhet ett flertal områden som tillkommit. Framst har det tillkommit områden för att närmare specificera det tidigare alltför breda området *Hantering och användning av it*. Andra områden har tillkommit då vi har delat upp ett tidigare område i två.

Utöver det resultat som kategoriseringarna har gett, redovisas även resultat som bygger på BRIS generella dokumentation, såsom ålder och kön.

Resultat

Denna del av rapporten består dels av resultat från BRIS ordinarie dokumentation, rörande kontaktområdet *Datorer/mobiler/internet*. Dessutom redovisas resultatet av den för rapporten specifika kategoriseringen, enligt ovan i *Material och metod*.

Kontakter om Datorer/mobiler/internet

TABELL 1. Antal och andel kontakter om Datorer/mobiler/internet år 2006-2010

År	Barnkontakter	Vuxenkontakter
2006	183 / 0,9 %	53 / 1,8%
2007	356 / 1,7 %	74 / 2,6%
2008	519 / 2,4 %	111 / 4,1%
2009	529 / 2,4 %	115 / 4,4%
2010	608 / 2,6 %	112 / 4,3%

Antalet barnkontakter har sedan förra året ökat med 13 procent, och sedan år 2006 med 230 procent. Andelen var ungefär den samma i alla tre stödverksamheterna för barn, men något lägre i BRIS-chatten.

Antalet vuxenkontakter har sedan förra året minskat marginellt, men sedan år 2006 ökat med 111 procent. I både barn- och vuxenkontakterna skedde den största ökningen mellan åren 2006-2008.

Ålder och könsfördelning

Barnens medelålder i dessa barnkontakter är 14,0 år vilket är marginellt lägre än för alla barnkontakter. I vuxenkontakterna är medelåldern 13,7 år vilket istället är väsentligt högre än bland alla vuxenkontakter.

Könsfördelningen bland barnkontakterna här är 73 procent flickor och 27 procent pojkar, vilket är något högre andel pojkar än för alla barnkontakter. I vuxenkontakter här handlar det om 54 procent flickor och 46 pojkar, vilket är marginellt lägre andel pojkar än för alla vuxenkontakter.

Utfallet av studiens kategoriseringar

TABELL 2. Andel kontakter om Datorer/mobiler/internet år 2010 fördelade på kategorier

Kod	Barnkontakter	Vuxenkontakter
Områden		
Hantering/användning av IT	58%	57%
Säkerhet	25%	8%
Integritet	9%	10%
Högkonsumtion av it	5%	27%
Avancerad användning av it	5%	0%
Juridiska frågor	4%	10%
Annan hantering/användn av it	26%	7%
Kärlek	31%	5%
Kamrater	24%	10%
Sexuellt relaterat	24%	32%
Kränkningar/hot	22%	18%
Rädsla/oro	20%	2%
Familjekonflikter	11%	17%
Psykisk ohälsa	10%	8%
BRIS	8%	2%
Övergrepp/misshandel	6%	3%
Föräldrars it	4%	20%
Ensamhet	4%	3%
Annat (generellt)	1%	3%
"Raster"		
Sociala medier/communitys	34%	20%
Relativ anonymitet/distans/fejk	30%	7%
Bilder/filmer/webcam	26%	20%
Kopplat till händelser offline	11%	13%
Grooming	10%	13%
Vuxen icke närvaro	8%	0%
Vuxen närvaro	6%	23%
N=	253	60

Kommentar

De sjuvion första kategorierna ska ses som områden som kontakten huvudsakligen har handlat om. Dessa definieras nedan under rubriken *Områden*.

De avslutande sju kategorierna ska istället ses som raster, som används för att fånga in mer övergripande aspekter av ungas vardag online. *Bilder/filmer/webcam* är kanske det raster som allra tydligast är just övergripande och som vi relaterar till på många ställen i rapporten, se bland annat sidan 13. *Relativ anonymitet/distans/fejk*, som en del av det som påverkar vardagen online, diskuteras på flera ställen i rapporten, se bland annat sidan 15. Med rastret *Vuxnas närvaro/icke närvaro* har vi fångat in när vuxna (bortsett från förövare) överhuvudtaget nämns i kontakterna. *Grooming* har används i en vidare bemärkelse än vad som gäller juridiskt, se mer om detta nedan under rubriken *Analys/Unga, sex och internet/Grooming*.

Områden

NEDAN FÖLJER EN redovisning av vad som framkommit under vart och ett av områdena ovan.

Vid varje område ges en kort redogörelse för vad området handlat om. Dessutom ges några representativa exempel från kontakterna (förutom vid de områden som ingår som en del i *Analys* nedan). Exempelen är helt och hållet hämtade från år 2010. Alla exempel är autentiska, men redigerade och förkortade samt omgjorda så att inget enskilt barn kan identifieras.

Hantering/användning av it

Detta är en övergripande kategori, som kontakten sorteras in under när den berör sådant som har mer med internet, datorn eller mobiltelefonen i sig att göra. Nedan specificeras den i sju olika underkategorier; *Säkerhet*, *Integritet*, *Högkonsumtion av it*, *Avancerad användning av it*, *Juridiska frågor* och *Annan hanteringsanvändning av it*.

Säkerhet

Denna kategori fångar in kontakter med beskrivningar av och frågor om hur man skyddar sig, samt konsekvenser av att man inte skyddat sig. Säkerhet är en av två kategorier som ligger till grund för temat *Säkerhet och juridik*, nedan i avsnittet *Analys*.

(För exempel och vidare analys kring detta tema – se avsnittet *Analys/Säkerhet och juridik* nedan.)

Integritet

Denna kategori handlar om funderingar kring och problem med att upprätthålla den personliga integriteten i användandet av internet, dator och mobil.

Jag vill kunna gå in på exempelvis bris.se utan att någon annan får reda på det eller skriva dagbok på datorn och lägga in bilder utan att någon annan ska kunna se. Men jag vågar inte säga till pappa eller mamma att jag vill ha en egen loggin på datorn för då säger dom bara "du ska inte ha något hemligt för oss, du kan berätta allt för oss"

Mejl från flicka 11 år

Högkonsumtion av it

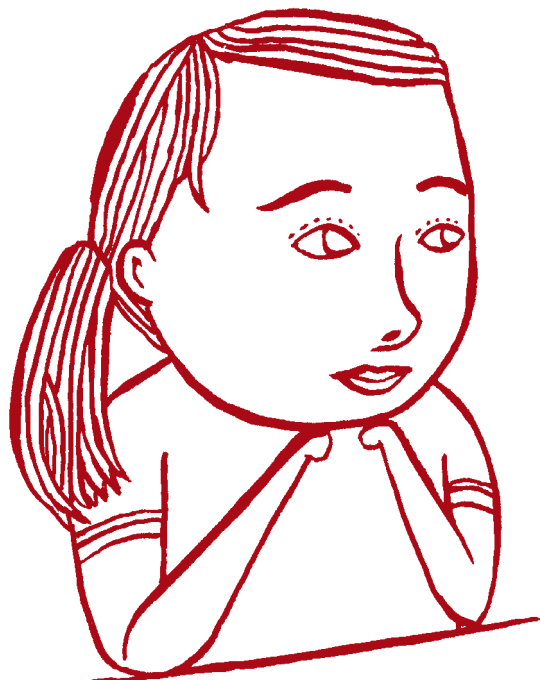
Här handlar det om beskrivning av och oro kring att använda internet eller sitta vid datorn i ovanligt stor utsträckning.

Jag vill inte längre leva livet utanför datorn, mitt liv är så härligt på datorn - inte för att jag har det problematiskt hemma eller i skolan. Jag älskar bara att leva mej in i fantasivärlden. Mina föräldrar har gett mig gränser som hindrar mig från den värld jag älskar. Jag vet inte vad jag ska ta mig till.

Mejl från flicka 15 år.

Sonen vill ofta inte gå till skolan utan säger att han har ont i magen, känner sig yr etc. Mamman ser ett samband med att han spelar dator mycket och tror att han är dataspelsmissbrukare. De har mycket konflikter kring detta och mamman känner att hon inte kan säga ifrån längre för då blir sonen hotfull.

Vuxenkontakt om pojke 14 år

Snart kommer jag inte ha tillgång till internet längre för mamma "straffar" mej på det sättet.
Och då blir det inge mer BRIS

Avancerad användning av it

I denna kategori finns kontakter om när it används på ett väldigt utmärkande eller anmärkningsvärt sätt.

När jag var lite yngre låtsades jag för en pedofil på internet att jag var 13 år för att få se hans k*o, och som visningsbild snodde jag en bild på en tjej som jag hittat på nätet. Efteråt ångrade jag att jag inte anmälde denna nätpedofil, och så ångrade jag att jag snodde någon tjejs bild.

Mejl från pojke 18 år

Juridiska frågor

Denna kategori handlar om när kontakten på olika sätt berör juridiska frågor, till exempel frågor om vad som är lagligt och inte lagligt, och hur man polisanmäler något man varit med om.

Juridiska frågor är en av två kategorier som ligger till grund för temat *Säkerhet och juridik*, nedan i *Analys*.

(För exempel och analys kring detta tema – se avsnittet *Analys/Säkerhet och juridik* nedan.)

Annan hantering/användning av it

I denna kategori handlar det om hantering eller användning av it som inte passar in inom andra kategorier ovan.

Bland barnkontakterna är det över en fjärdedel som noterats för denna kategori och bland vuxenkontakterna knappt var tionde.

Huvudinlägg i Diskussionsforum från flicka 11 år

Jag undrar bara varför många är kaxiga bakom datorn, mobilen och annat men när man står ansikte mot ansikte så vågar de inte säga någonting? Är det någon annan än jag som känner så?

Svar från flicka 14 år

Det är enklare att uttrycka känslor bakom en dator, mobil och annat. Den som skriver ser inte hur den andre reagerar... Jag tror att folk som är kaxiga bakom datorn o.s.v. bara har ett sämre självförtroende.

Svar från flicka 14 år

Det är helt sant. Vissa är så fega som snackar skit över internet! Det måste få ett slut.

Kärlek

Här handlar det om hur internet, datorer och mobiltelefoner har en roll i själva kärleksrelationerna och i hanterandet av dem.

Kärlek är en av två kategorier som ligger till grund för temat *Kärlek och vänskap online*, nedan i avsnittet *Analys*.

(För exempel och analys kring detta tema – se avsnittet *Analys/Kärlek och vänskap online* nedan.)

Kamrater

I denna kategori finns kontakter om hur internet, datorer och mobiltelefoner har en roll i själva kamratrelationerna och i hanterandet av dem.

Kamrater är en av två kategorier som ligger till grund för temat *Kärlek och vänskap online*, nedan i *Analys*.

(För exempel och analys kring detta tema – se avsnittet *Analys/Kärlek och vänskap online* nedan.)

Sexuellt relaterat

Här handlar det om allt som på något sätt är relaterat till sex; både positiva och negativa erfarenheter.

Sexuellt relaterat är den kategori som ligger till grund för temat *Unga, sex och internet*, nedan i *Analys*.

(För exempel och analys kring detta område – se avsnittet *Analys/Unga, sex och internet* nedan)

Kränkningar och hot

Denna kategori handlar om olika former av kränkningar och hot, som antingen har skett online eller på ett annat sätt har en koppling till internet och mobiltelefoner, till exempel att man först har lärt känna varandra online men att kränkningar eller övergrepp sedan har ägt rum offline.

Flicka har blivit hotad på nätet av en för henne okänd äldre tjej som går på en annan skola. Den hotade flicka är nu jätterädd och vågade idag inte gå till skolan. Mamman ringde till skolan som sa att det som händer på fritiden inte är något som de kan göra något åt.

Vuxenkontakt om flicka 13 år

Han sa att han skulle söka upp mig och våldta mig och döda mig. Han kan lätt leta upp mig för han har mitt nummer. Jag känner mig inte trygg i mitt eget hem längre. Min kompis säger att jag ska anmäla killen för att han har hotat mig, men jag vågar inte. Jag vill inte göra mina föräldrar besvikna eller oroade, och jag vill inte heller att han ska bli ännu argare på mig. Vad ska jag göra?

Mejl från flicka 13 år

Rädsla/oro

Detta är en kategori om när unga beskriver en rädsla och oro kopplat till vardagen online, till exempel oro för hur föräldrarna ska reagera eller oro för vad som ska ske med bilder man skickat.

Jag råkade kommentera på en blogg att hon som har den ärr en fjortis men då lade hon upp en bild med fuck-u-fingret och skrev jättekonstiga saker. Sen skrev hon att hon visste allt om mig och jag blev rädd. Nu har jag skuld känslor och tar bort nästan allt på internet! HJÄLP, vad ska jag göra??

Mejl från flicka 12 år

Jag har haft cam-sex med en kille som jag inte känner alls! Jag tyckte att det verkade spännande och han runkade och jag visade mina bröst. Nu ångrar jag mig jättemycket och är jätterädd för att han ska ha filmat det och lägga upp det på nån porrsida!

Mejl från flicka 15 år

Familjekonflikter

Här handlar det om konflikter eller oro för risken för konflikter med familjemedlemmar, som på endera vis är kopplat till vardagen online.

Sonen får väldiga aggressionsutbrott, mest i samband med att föräldrarna försöker begränsa användandet av datorn. Igår slog han sönder en vägg och hotade med att ta livet av sig.

Vuxenkontakt om pojke 13 år

Jag har en blogg men mina föräldrar vet inte om det. Jag vill att dom ska veta men jag tror dom blir arga.

Mejl från flicka 10 år

Psykisk ohälsa

I denna kategori finns kontakter om hur i synnerhet internet används till att antingen hantera den egna psykiska ohälsan eller till att vara stöd för andra som mår dåligt. Det handlar också om hur psykisk ohälsa kan vara en konsekvens av upplevelser via internet.

Jag mår otroligt dåligt och har fortfarande självmordstankar. Varje test på nätet visar att jag är deprimerad. Mitt liv är inte värt något. Jag vill ha ett svar på vad jag ska göra för att sluta må såhär, för jag orkar verkligen inte längre.

Mejl från flicka 16 år

En klasskompis har stolt lagt upp bilder på sina skärsår på nätet. Jag vet att hon är stolt över dem, för man lägger inte frivilligt upp bilder på sina nyskurna ärr om man inte är stolt över dem och vill visa upp dem.

Mejl från flicka 18 år

Uppringaren har via internet fått reda på att en pojke vill ta sitt liv. Hon vet vissa uppgifter om barnet och att barnet ifråga har en soc-kontakt men hon vet inte vad hon ska göra med informationen hon fått.

Vuxensamtal om pojke

ring, maila eller
chatta om
vadsomhelst,
ingenting är för
stort eller
litet.

BRIS

Här handlar det om frågor eller funderingar kring BRIS webbaserade verksamheter.

hej, jag undrar bara hur BRIS chatten fungerar, skulle gärna vilja gå in där någon gång.

Mejl från flicka 13 år

Övergrepp och misshandel

Denna kategori handlar om olika former av övergrepp och misshandel. Kopplingen till internet eller mobiltelefoner kan vara att det handlar om ett övergrepp offline, men som sedan hanterats online. Det kan också handla om en utsatthet online, men som vi har bedömt som så allvarlig att den kategoriserats som ett övergrepp.

jag och min kompis pratade för länge sen med en kille på msn som ville träffa oss, sen när vi träffade han ville han ha sex med oss mot betalning och vi gick med på det. detta hände några gånger men vi mädde så dåligt så vi anmälde han.

Mejl från flicka 17 år

Föräldrars it

I denna kategori finns kontakter om hur föräldrarnas användning av it oroar och om föräldrars kontakt med barnen via it.

Barnen blir utslängda titt som tätt av styvmornern. Socialtjänsten vet om barnens situation men underlåter att agera. Modern bor långt bort men har daglig kontakt med barnen via nätet och sms.

Vuxenkontakt om pojke 15 år

Jag har sett pappa kolla på porr datorn. Det känns jättejobbigt och jag vet inte vad jag ska göra.

Mejl från flicka 12 år

Kvinna har hittat bilder på fd makes barn i sin dator. Bilderna visar barnen nakna/sovande. Hon vet inte hur hon ska hantera situationen.

Vuxenkontakt om pojke 9 år

Ensamhet

Detta är en kategori om när mycket användning av it leder till ensamhet eller är ett tecken på ensamhet. Eller tvärtom – när avsaknaden av it leder till ensamhet.

Jag har ett så dåligt liv. Min familj har stängt in mig hemma och jag får inte gå ut utan dem. Jag får inte använda min egen dator och de har gömt undan min mobil. Jag får inte ens ha vänner.

Mejl från flicka 17 år

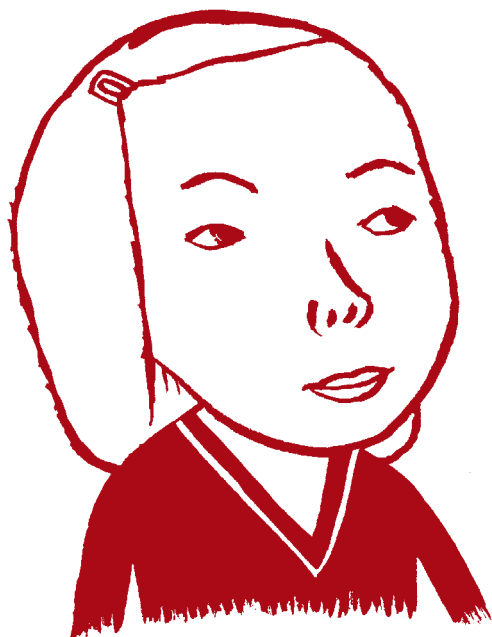
Analys

Inledning

I analysen har vi valt att fokusera på tre teman: *Unga, sex och internet*, *Kärlek och vänskap online* samt *Säkerhet och juridik*. Mest utrymme ges åt temat *Unga, sex och internet*, som ligger till grund för BRIS-tidningen #3 år 2011 - "Unga, sex och internet" – som kommer ut samtidigt som denna rapport.

Främsta anledningen till att vi valt att ge extra mycket utrymme åt temat *Unga, sex och internet* är att en påtagligt stor del av de it-relaterade kontakterna är sexuellt relaterade. BRIS har dessutom tidigare konstaterat att kombinationen internet och sexualitet är ett område där unga och vuxna är som längst ifrån varandra och att det därför är extra viktigt att vuxna får ta del av aktuella erfarenheter just kring detta. Vi har också valt att fokusera på temat *Kärlek och vänskap online*, av den enkla anledning att det är det tema som år efter år alldeles tydligt är det vanligaste bland BRIS it-relaterade kontakter. Slutligen lägger vi fokus på temat *Säkerhet och juridik*. Det bygger på de kontakter där unga har frågat om eller beskrivit sina erfarenheter av att till exempel skydda sig på internet eller anmäla kränkningar och hot. Det är på många sätt ett centralt tema, även om det oftast inte kommer i första hand i ungas kontakter med BRIS.

Varje tema avslutas med en del som berör kontakterna i BRIS Vuxentelefon - om barn. För övrigt är det barnkontakterna som är i fokus.

Unga, sex och internet

Inledning

Detta tema bygger på de kontakter som blivit noterade för att på endera vis vara sexuellt relaterade, vilket innebär ungefär var fjärde kontakt. Bland dessa är medelåldern på den unge 13,9 år, vilket är marginellt lägre än för alla it-relaterade barnkontakter. Andelen pojkar är väsentligt lägre än för alla it-relaterade barnkontakter – 11 procent.

Positivt eller relativt odramatiskt

Många av kontakterna beskriver en erfarenhet eller upplevelse som i grunden är positiv eller relativt odramatisk, samtidigt som den ändå oftast leder fram till en viss oro.

De mest positiva beskrivningarna handlar om att man sökt information om sex via internet. Antingen just via kontakten med BRIS eller i kontakten med andra sajter, till exempel umo.se. Erfarenheterna är oftast positiva utifrån att man kunnat vara så anonym, man har varken behövt ses eller pratats vid för att få den information man är ute efter.

Jag känner mig redo att ha sex men ändå lite rädd och nervös: tänk om jag gör nåt fel? Finns det någon ungdomsmottagning jag kan vända mig till genom internet för jag är väldigt blyg så jag skulle inte kunna prata face to face.

Mejl från flicka 15 år

Att ta del av porr via internet är också något som beskrivs som en möjlighet. Oron som är kopplad till det har oftast att göra med vikten av att hålla det hemligt gentemot föräldrarna. Vissa beskriver även en känsla av skuld och skam och att man med det också ångrar sig och vill sluta titta.

BARN: Jag var inne lite på porr... men jag får inte det. Det bara blir så att jag är där inne.

BRIS: Okej. Vem är det som säger att du inte får titta på porr? **BARN:** Mina föräldrar.

BRIS: De bryr sig säkert om dig och tycker kanske att du är för ung. Men i din ålder är det väldigt vanligt att vara nyfiken på sex. Vad sa de när du berättade? **BARN:** Min pappa sa att han också hade sett på det i tidningar. Och att man får ha hemlisar.

Chatt med pojke 11 år

En hel del beskriver erfarenheter av frivilliga kontakter med andra via internet och mobil, där sex är en del av relationen. En del av kontakterna visar på hur sex via it kan vara ett i raden av konstruktiva sätt att närma sig varandra i en relation men bland dessa kontakter till BRIS är det ändå tydligt hur merparten innehåller beskrivningar av hur sexkontakterna tenderar att skapa oroliga funderingar eller direkt negativa erfarenheter.

Jag är kär i en kille från USA. Inatt när mamma och pappa hade gått och lagt sig bestämde vi oss för att.....visa oss nakna i webcam. Usch det är så pinsamt att prata om det, men iallafall, vi gjorde det. Sen sa han "you're soo beautiful" och massor annat fint.

Mejl från flicka 14 år

Jag vill gärna ha sex men jag är bara 12 år så jag har cam6 med främlingar :S Vill sluta men är rädd att dom ska söka upp mig! Det är hemligt och om mamma fick reda på det skulle jag aldrig få sitta vid datorn eller ha mobil

Mejl från flicka 12 år

Negativa erfarenheter

Ungas hantering och användning av it är oftast något odramatiskt och vardagligt. Samtidigt faller det sig naturligt att i kontakter till en stödverksamhet som BRIS är beskrivningarna av oro och problem i majoritet. Det är i ljuset av det som man får se att cirka hälften av de sexuellt relaterade barnkontakterna berör kränkningar, hot eller övergrepp.

Bilder, filmer och webcam är av central betydelse för ungas vardag online, inte minst när det gäller det sexuellt relaterade. I de sexuellt relaterade barnkontakter som handlar om kränkningar, hot och övergrepp så har bilder, filmer och webcam en tydlig roll i två tredjedelar av kontakterna. Ibland rör det sig om att dessa bilder och filmer sprids på ett sätt som upplevs som kränkande. Bilderna och filmerna kan från början ha varit antingen ofrivilligt eller frivilligt skickade eller publicerade, men sedan har de spridits på ett sätt som inte känns bra för den unge.

Jag var utomlands förra veckan och festade. Det blev lite mycket och jag däckade och tydligen så passade några killar på att fota privata delar av mig då. Dessa ligger nu uppe på nätet och jag har anmält bilderna, men hur ska jag komma över det och veta att de inte kommer upp igen?

Mejl från flicka 17 år.

Det är vanligare att bilderna och filmerna inte har hunnit spridas vid tillfället för kontakten med BRIS, men att motparten hotar med att sprida dem om han inte får fler bilder eller filmer.

För någon vecka sen började jag snacka med en kille på nätet. Han bad mig att flasha bröstet i webcam. Jag hade varit ute med några kompisar innan och var inte helt nykter så jag tänkte inte riktigt utan gjorde det. Han började sen hota mig att jag skulle göra det igen annars skulle han skicka "videon" han hade "filmad" på mig till alla mina kompisar, så jag blocka han.

Mejl från flicka 14 år

Andra kränkningar som beskrivs kan vara i form av grova sexuella frågor, uppmaningar och beskrivningar eller att motparten själv skickar sexuella bilder, utan att den unge på något sätt har bjudit in till det.

Det förekommer också en del beskrivningar där den negativa upplevelsen består av att den unge har blivit lurad eller utnyttjad. Ibland är det så att den unge själv inte beskriver det som en helt och hållet negativ upplevelse men att BRIS tolkar det som destruktivt. Det kan till exempel handla om att den unge fått betalt för att skicka bilder eller visa sig i webcam.

Det var en snäll kille som addade mig. Sen frågade han om jag kunde visa mig för honom i webcam för 150 kr. Dum som jag är gjorde jag det. Jag fick även min bästa vän att visa sig.

Mejl från flicka 12 år

Det förekommer också att det är föräldrar eller andra kända vuxna omkring den unge som är synliga på internet på ett sätt som blir kränkande för den unge. Till exempel så beskriver en 13-årig flicka i en chatt hur det ligger ute grova sexuella foton på hennes mamma på Facebook.

Grooming

Rent juridiskt är grooming när en vuxen tar kontakt med någon under 15 år i syfte att ha ett sexuellt möte offline. När vi har försökt titta lite närmare på detta område har vi breddat det till att handla om när en vuxen har haft en sexuell kontakt online eller börjat skapa en relation som eventuellt kan leda till en sexuell kontakt med någon under 18 år. Det är svårt att få en klar bild av hur vanligt detta är i kontakterna till BRIS. Främst beror det på att åldern på motparten ofta är okänd, vilket gör att det lika väl kan handla om en kontakt med en jämnårig. Dessutom är det så att i flera fall så misstänker den unge ingenting utan är positivt inställd men att vi i läsningen anar att det kan röra sig om ett första steg av grooming. Hur som helst uppskattar vi att mellan 50-100 barnkontakter under år 2010 berörde eventuell grooming. Bekräftad sexuell kontakt online med en vuxen har uppskattningsvis förekommit i 15-30 barnkontakter. I någon enstaka barnkontakt under 2010 beskrevs hur den unge hade haft en sexuell kontakt offline med en vuxen efter inledande kontakt online.

I de kontakter som BRIS noterat som eventuell grooming, rör det sig om allt ifrån vuxna som genast är öppet, och ofta aggressivt, intresserade av sexuell kontakt med den unge, till de som istället smyger sig fram genom att skapa en vänskaplig relation. De ungas inställning är allt ifrån att med avsky genast undvika all fortsatt kontakt, medan andra unga mer eller mindre medvetet håller sig kvar i dessa destruktiva kontakter. Många beskriver sig till och med som mycket förälskade.

Igår så började en man, 30 år, chatta med mig. Han har flera gånger skrivit att han vill ha sex. Normalt skulle jag ha blockat en sån person. Jag vet inte om jag vill ha sex. Jag vet bara att jag vill att han ska vilja ha mig. Jag söker någon slags sjuk bekräftelse, och jag hittade den hos honom.

Mejl från flicka 15 år

Jag har blivit kär i en som jag ramlat över på internet. Han ser mig på ett vis som ingen annan sett mig förr och han respekterar mig. Jag vill ha den här personen i min närhet och jag vet att han har känslor för mig också. Så vad är problemet, tänker du? han är 41 år.

Mejl från flicka 15 år

Konsekvenser och hantering av sex online

I BRIS kontakter med unga om sex online är det tydligt hur ofta de negativa upplevelserna leder till olika nivåer av ånger, oro, rädsla, skuld och skam. I några fall har det till och med lett till självmordstankar.

Det vanligaste kanske är att den unge ångrar det som gjorts, att man skickade iväg den där bilden eller visade sig i webcam. En ånger som ofta leder till stark rädsla och oro för vad som ska hända. Ibland har den unge utsatts för reella hot om fortsatt publicering eller liknande. Men ofta räcker själva osäkerheten till att driva igång en stark rädsla och oro. Än värre blir det av att den unge dessutom ofta känner stark skuld och skam och därmed har svårt för att berätta för någon annan.

Detta innebär att den unge oftast blir väldigt ensam med att hantera det som har hänt. Det är vanligt att de unga uttryckligen beskriver vikten av att föräldrarna inte får veta, oftast på grund av risken för repressalier, till exempel i form av att helt berövas sin kommunikation online. Om de överhuvudtaget dristar sig till att ta hjälp utifrån så ligger verksamheter som BRIS nära till hands, där de kan vara anonyma och inte mötas av ett fördömande. BRIS hjälper i synnerhet den unge med att sätta ord på och reflektera kring det som hänt och vidare stödja den unge till att hitta sätt att hantera situationen – både vad gäller att ta hand om sig själv och till exempel göra en anmälan.

Huvudinlägg från flicka 15 år

Jag skickade bilder på mig i underkläder till en okänd kille på nätet. Han sa att om jag visade mig i webcam skulle han radera bilderna och inte skicka dem till någon. Men jag vägrade och blockade honom. Usch, mår jättedåligt av detta. Vet inte vad jag tar mig till om han skickar bilderna till någon.

Svar från flicka 14 år

Visar du ansiktet på bilderna? Om du inte gör det så är det ju ingen fara alls. Hur som helst: det som är gjort är gjort och det finns inget att grubbla över för det är omöjligt att få det ogjort. Bli av med skuldkänslorna genom att ringa eller mejla Bris, och lev livet!

Svar från flicka 13 år

Jag tror inte att han kommer skicka dem för då hade han inte snackat med dig igen. Han skriver bara för att han vill att du ska strippa framför kameran!

Svar från flicka 12 år

Det kanske är bäst om du pratar med dina föräldrar och anmäler honom eller nåt.

Att anonymt testa och söka efter bekräftelse

De flesta sexuella erfarenheter som beskrivits ovan är ett resultat av den unges testande av sin identitet och sexualitet, ett testande som i grunden hör till en normal tonårsutveckling. Samtidigt behöver många unga stöd för att inte testandet ska gå överstyr och bli destruktivt.

För detta testande blir internets ofta höga grad av anonymitet central. Genom att kunna vara anonym öppnas nya möjligheter till att fråga om sex, kolla på porr och visa sig naken. Ingen vet vem man är och dessutom vågar man mer där bakom skärmen. Det är värt att påminna om att denna anonymitet också är ett viktigt verktyg för en förövare. Denne är oftast specialist på att utnyttja anonymiteten till att hålla sin identitet okänd och även förövaren lär ha god hjälp av den frigjordhet som anonymiteten bakom skärmen ger utrymme för, på sin väg till kränkningar och övergrepp.

I de sexuella kontakterna med andra bygger testandet i många fall på att få bekräftelse och komplimanger. Det är flera unga som uttryckligen beskriver att orsaken till att de fortsätter med även till synes destruktiva kontakter online, är just längtan efter bekräftelse på att vara åtrådd och omtyckt. Det är tydligt att de unga ibland aktivt väljer att ta en väl medveten risk.

Jag visade mig i webcam för flera killar varje dag och sexchattade med flera andra. När de var kåta var det bara att logga in och jag visade gladeligen upp mig mot några komplimanger. Jag mätte underbart för stunden men efteråt var jag så full av ånger att jag bara ville dö.

Mejl från flicka 16 år

Vuxna om ungas sex på internet

Det är förhållandevis vanligare i vuxenkontakterna än i barnkontakterna, att ungas sex på internet berörs. Cirka en tredjedel av de it-relaterade vuxenkontakterna berör ungas sex på internet. Majoriteten av dessa handlar om en oro för att den unge överhuvudtaget är sexuellt aktiv online, utan att det egentligen hänt något uppenbart negativt. Det är också ganska vanligt med beskrivningar där det är den andra förälderns användning av internet som upplevs negativt, till exempel pappor som tittar på porr. När det rör sig om vuxnas beskrivningar av ungas egna negativa upplevelser så handlar det om kränkningar liknande det de unga själva beskrivit.

Mamman beskriver pojken som inbunden och att han har svårt att prata och visa känslor. Pojken och pappan har dålig kontakt. Pojken sitter mycket vid datorn och mamman vet att han är inne på porrsidor. Hon vet inte hur hon ska ta upp detta med pojken. Under samtalet framkommer att även pappan är mycket inne på porrsidor.

Vuxenkontakt om pojke 17 år

Även om tyvärr ingen läser min blogg så hjälper det att skriva av sej lite!

När dessa vuxna upptäcker sina barns eller den andra förälderns sexuella aktiviteter online, så skapar det en oro. Från unga själva vet vi att många vuxna hanterar denna oro genom att på olika sätt försöka hindra den unges användning av it. I vuxenkontakterna framgår det istället hur många vuxna känner osäkerhet och undrar hur de ska göra, hur de ska kunna prata om det och hjälpa till. På det viset har BRIS en tydlig funktion för dessa vuxna genom att erbjuda en möjlighet att bolla sina tankar med någon och få idéer om hur man kan gå vidare. I vissa fall har BRIS gett konkreta tips och råd eller förmedlat länkar för mer kunskap och information.

En ung kvinna undrar vad hon kan göra för att hjälpa sin lillasyster som är utsatt för allvarliga kränkningar på nätet. Pratar mycket om fenomenet internet/mobil och hur utsatta ungdomar är när allt sprids. Kvinnan får tips på länkar som kan styrka hennes tankar om vad som är bäst för systemen som hon sedan kan använda i samtal med flickans föräldrar.

Vuxenkontakt om flicka 14 år

Kärlek och vänskap online

Inledning

Detta tema bygger på de kontakter som blivit noterade för att på något vis handla om kärleks- eller kamratrelationer. Bland barnkontakterna är det nästan hälften som handlar om detta, medan det bland vuxenkontakterna enbart är drygt tionde kontakt. Bland dessa barnkontakter är medelåldern på den unge 14,2 år, vilket är marginellt högre än för alla it-relaterade barnkontakter. Andelen pojkar som skriver om kärlek och vänskap online är väsentligt lägre än för alla it-relaterade barnkontakter – 7 procent.

Det är viktigt att poängtera att kärlek och vänskap online till allra största del fungerar precis som offline. Det är samma kärlek och vänskap här som där. Våra kontakter med unga visar med all önskvärd tydlighet att kärlek och vänskap online kan visa sig lika allvarlig, stark och viktig som offline.

Många har sagt till mig att min bästis inte kan vara min bästis eftersom vi aldrig har träffats. Det gör ont när folk säger så eftersom hon ÄR min bästa vän.

Mejl från tjej 11 år

Anonymitet och distans

För många unga innebär möjligheterna online att man kan bryta en tärande isolering offline. Man kanske har dåligt självförtroende offline, men online hittar man vägar till bekräftelse. Även på många andra sätt innebär internet och mobiler en hel del nya förutsättningar för att hantera kärlek och vänskap, nya förutsättningar som innebär både möjligheter och risker. Centralt för de nya förutsättningarna tycks vara den relativa anonymiteten och distansen. Denna anonymitet och distans kan antingen innebära att man inte alls vet vem det är man har kontakt med, eller att man mycket väl vet vem den andra är men att kontakten skärm till skärm blir något helt annat än ansikte mot ansikte. Dessutom innebär det att den man har kontakt med kan befinna sig alltifrån i rummet bredvid, till på andra sidan jordklotet.

Internet kan vara ett bra ställe att börja lära känna folk. Som den där personen i parallellklassen som jag alltid varit intresserad av men aldrig vågat prata med, det kan bli mycket lättare att skriva ett "hej, vad gör du?" på internet än att prata face to face.

Svar i Diskussionsforum från flicka 16 år

Han säger hela tiden att han vill träffa mig och jag vill så gärna träffa honom men hur fasen ska jag göra? Jag kan ju inte bara flyga till andra sidan Atlanten över en dag. Är det konstigt att vara kär i en som bor långt bort? Mejl från flicka 14 år

Både i kärleks- och kamratrelationer skapar anonymiteten en möjlighet till att forma både sin egen identitet och bilden av den andra lite mer efter eget huvud. Man kan presentera sig mer som man själv vill vara, vilket kanske ibland innebär ett visst filande på sanningen. Med anonymiteten och distansen som skydd har man också möjlighet att mer fritt projicera sina egna önskemål om hur den andre ska vara. Allt detta kan förstås innebära vissa bekymmer när man väl ska ses.

Vi chatta ganska länge innan vi bytte nummer men när vi väl bestämde att vi skulle träffas så våga jag inte. Det är många som är intresserade av mig på nätet men dom har inte sett hur jag ser ut. När dom gör det sticker dom direkt.

Mejl från flicka 13 år

Sluta träffa killar på nätet! Man kan aldrig "älska" någon över internet. Jo, man kan älska den man föreställt sig att personen är. Men den bilden man har av personen är nästan aldrig samma bild som man får i verkligheten.

Svar i Diskussionsforum från flicka 13 år

Komplikationer med kommunikationen

Sorg och saknad över en förlorad vänskap eller kärlek kan vara lika stor online som offline. Det är till och med så att den otydlighet som avslut och avvisningar ofta innebär online, kan göra det än mer problematiskt där. Många oroliga funderingar kan dyka upp när den andre inte svarar på chatten, trots att den är online eller att man blivit blockad utan förklaring.

Brister i kommunikationen är en röd tråd i många av ungas kontakter till BRIS. Ju yngre och oerfarnare de unga är, desto fler komplikationer och missförstånd kan uppstå. Man misstolkar det man läser eller uttrycker sig själv otydligt så att andra misstolkar.

Jag: GILLAR DU MIG DÅ? Han: mm. Jag: Som vän eller lite mer: Han: Lite mer men också som vän. Då tänkte jag att det kanske va ett bra tillfälle att fråga chans. Då gjorde jag det men han svarade inte utan loggade ut ☹. Sen har han inte hört av sig...

Mejl från flicka 12 år

Hantera själv eller ta hjälp av andra

Hur hanterar då de unga de problem som dyker upp? Det finns exempel där unga på ett bra sätt lyckats få stöd av sina föräldrar, men oftast nämns föräldrarna med anledning av dåliga erfarenheter eller att den unge inte vågar berätta.

BARN: jag har träffat världens mest underbara kille!

BRIS: vad härligt!

BARN: problemet är att vi aldrig träffats på riktigt utan bara på nätet. våra föräldrar vet inte om att vi chattar för de är emot det. vi vill så gärna träffas, men eftersom han bor långt bort måste vi berätta för våra föräldrar, men jag tror inte att de kommer bli så glada. så: hur berättar man för sina föräldrar?

Chat med flicka 14 år

Ett sätt att hantera olika problem och bekymmer är just att ta kontakt med BRIS. BRIS blir ett stöd för att hitta sätt att hantera den bristande kommunikationen online eller stöd för att hitta sätt att hantera föräldrarnas oro och okunskap. De unga är förstås också i många fall duktiga på att hantera det alldeles själva eller med stöd av jämnåriga – inte minst sådant som rör olika aspekter av säkerhet.

Många skriver att de skulle behöva föräldrarnas stöd men att de inte vågar be dem om hjälp eftersom de har gjort saker som de blivit tillsagda att inte göra. De har lämnat ut telefonnummer, skickat bilder, visat sig i webcam eller träffat någon offline. De är rädda för vad föräldrarna ska säga eller göra när de förstår att den unge gått över de gränser som man kommit överens om.

I somras träffade jag en kille på internet. Jag och min storasyster började skriva tillsammans med honom, och vi sågs även på webcam. Till slut beslöt vi oss för att träffa honom tillsammans med hans föräldrar och vår äldre bror. Vi gjorde det förra veckan och allt gick bra.

Mejl från flicka 16 år

Föräldrarna och deras oro

Andelen bland vuxenkontakterna som berör ungas kärlek och vänskap är som sagt väsentligt lägre än i barnkontakterna. De som ändå finns noterade, handlar nästan enbart om föräldrars oro kring deras barns vardag online i stort och i synnerhet osäkerhet kring hur de ska hantera den unges önskan om att träffa någon offline, som de lärt känna online. Föräldrarna känner ofta att de har för lite underlag för att göra en bedömning av om och hur den unge ska genomföra mötet.

Dottern har via internet träffat en 17-årig tjej som hon är väldigt uppfylld av. Tjejerna har planerat att träffas över lovet men mamman är osäker på hur hon ska ställa sig till det. Hon vill spontant säga nej, men är rädd att skada sin relation till dottern och hon vill också gärna att dottern ska ha de kompisar hon kan få.

Vuxenkontakt om flicka 13 år

Säkerhet och juridik

Inledning

Detta avslutande tema bygger på material från de två kategorierna *Säkerhet* och *Juridik*, alltså där unga har frågat om eller beskrivit sina erfarenheter av att till exempel skydda sig på internet eller anmäla kränkningar och hot. Bland barnkontakterna är det drygt en fjärdedel av alla kontakter som handlar om detta, medan det bland vuxenkontakterna är knappt var femte. Säkerheten är sällan problemet

Trots att en så pass stor del av kontakterna berör säkerhet och juridik, så är det sällan som dessa frågor och beskrivningar kommer i första hand i kontakterna till BRIS. Man kan generellt säga att de ungas frågor och beskrivningar kring säkerhet och juridik handlar om hur man har hanterat eller ska hantera konsekvenser av det som är eller har varit det egentliga problemet.

En dag fråga en snubbe på nätet om jag ville ha sex med en vuxen. Han sa att han ville ta mig hårt och kissa i mig. Jag vill anmäla honom men hur? Sajten jag var på lyssnade inte ens. Som bevis har jag en äckelkonversation där han kommer online.

Mejl från flicka 14 år

Brist på reflektion snarare än brist på kunskap

Det är ofta som unga i kontakterna till BRIS undrar hur man anmäler något som man har varit med om. Utöver det, är det sällan som något pekar på att de unga bär på bristande kunskap om säkerhet online. Samtidigt är det en stor del av kontakterna som delvis handlar om att man ångrar sig, oroar sig eller skäms över vad man har gjort. Frågan är då varför så många unga ändå har gjort det som de har gjort, varför de har utsatt sig för dessa risker? I grunden tycks det handla om en allmänmänsklig längtan efter bekräftelse, som så snabbt och enkelt går att få tillfredställd online. Det är ofta så att de unga mycket väl vet hur det funkar och känner till konsekvenserna – åtminstone på ett ytligt plan. Att så många så tydligt ångrar sig, tyder samtidigt på att man inte haft möjlighet att riktigt reflektera kring konsekvenserna. De vet hur det funkar och vad som kan hända men de har inte närmare reflekterat över vad detta skulle innebära för just dem själva. Att det kan gå så fort online, att det kan handla om bara en hastig knapptryckning, bidrar kanske också till att man handlar oklokt, att tid inte ges till att tänka efter före.

På en slump-chat hade jag cam-sex med en kille som jag inte har en aning om vem det är. Först tyckte jag det verkade spännande men nu ångrar jag mig så jökla mycket! Tänk om han filmat och lägger upp det på nån porrsida!

Mejl från flicka 15 år

Ibland kan orsaken till att man fortsätter utsätta sig för risker istället vara att man hamnat i en ond cirkel av hot och rädsla gentemot en förövare.

Om jag inte visade mig lättklädd skulle han döda mig. Jag gjorde det men har nu fått veta att han har spelat in det. Om inte jag ger honom njutning genom webbkameran lägger han ut filmen på internet. Jag har inget val, eller hur?

Mejl från flicka 13 år

Förebygga och hantera problemen

Säkerhet på internet handlar mycket om att lära sig hur man förebygger att bli utsatt och vidare hur man hanterar situationen när man väl har blivit utsatt. Det är också vad många av BRIS kontakter med unga handlar om. Ofta beskriver de unga vilka egna åtgärder de har vidtagit, i andra fall frågar de BRIS om råd.

Precis som med alla övriga teman kring ungas vardag online, så är det få som till BRIS beskriver hur de tagit hjälp av föräldrarna. Snarare tar de hjälp av andra jämnåriga online eller genom anonyma vuxenkontakter som på BRIS.

Huvudinlägg i Diskussionsforum från flicka 15 år

Jag skickade bilder på mig i underkläder till en okänd kille på nätet men sen hotade han att lägga ut bilderna på internet. Men, om jag visade mig i webcam skulle han radera bilderna och inte skicka dem till någon. Vad ska göra?

Svar från flicka 12 år

Stackare, jag har också råkat göra så en gång men jag tror den där killen bara ljuger för att han vill hotas. Prata med någon om det får dig att må bättre; BRIS, ungdomsmottagning, kurator.

Svar från flicka 14 år

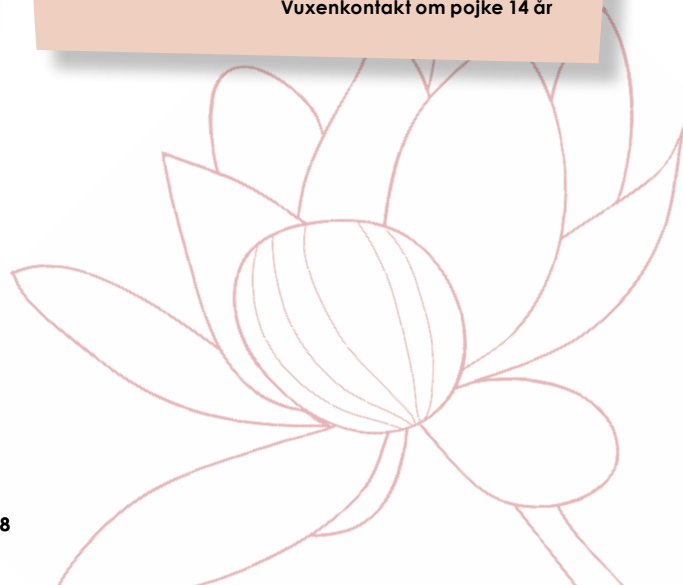
Visar du ansiktet på bilderna? Om du inte gör det så är det ju ingen fara alls. Förresten, om han säger att han lovar att ta bort bilderna om du visar dig i webcam - lita INTE på honom! Det är klart han inte tar bort bilderna!

Vuxnas oro för säkerheten

De vuxenkontakter som berör säkerhet och juridik, handlar om väldigt skilda företeelser. Allt ifrån vad som räknas som barnpornografi och hur man ska hantera åldersgränser på dataspel till anmälan till Facebook eller planering inför domstolsförhandling när någon utsatts för grooming. Något som återkommer flera gånger i rapporten är vuxnas och i synnerhet föräldrars oro inför ungas möten offline efter enbart kontakt online. Ofta handlar oron om att man inte tycker att säkerheten kring mötet är tillfredställande.

Uppringaren är upprörd över att hennes styvson fått tillåtelse av sin mamma att flyga utomlands och träffa kompisar "han träffat på nätet". Ingen har träffat dessa "kompisar", och det finns ingen beredskap för om något går snett.

Vuxenkontakt om pojke 14 år

Diskussion och avslutning

Det främsta syftet med denna rapport är att ge vuxna ökad kunskap om ungas vardag online och med det minska vuxnas osäkerhet samt öka deras nyfikenhet och vilja att vara närvarande vuxna även online.

Även om unga kan ta kontakt med BRIS om både allvarliga och lättsamma frågor och funderingar, så faller det sig naturligt att en majoritet tar kontakt om just problem – resten har ju oftast inget behov av en sådan anonym kontakt med en vuxen. Det innebär att Barnen, BRIS och it 2011 snarare är en rapport om när ungas vardag online blir problematisk, än en rapport om ungas vardag online i allmänhet.

För många unga är vardagen online fylld av utsatthet. Precis som det tyvärr är för många unga även offline. Vuxnas medvetenhet om och hanterande av ungas utsatthet online är emellertid så mycket sämre och mindre utvecklad än ungas utsatthet offline. Erfarenheten från BRIS kontakter med unga – och vuxna – om ungas vardag online är just att vuxna inte finns till hands på det vis som unga behöver.

Vardagen online väcker många starka känslor för unga. Kärlek online kan vara lika omtumlande som offline. Sorgen och saknaden av densamma lika stor. Tysta, oförklarliga avvísningar från klasskompisarna på internet kan kännas minst lika nedvärderande som i klassrummet.

Många barn beskriver svår oro, rädsla, skuld och skam kopplat till händelser online, i vissa fall till och med självmordstankar. Ibland handlar det bara om att man ångrar det man har gjort, kanske visat sig lättklädd i webcam. Därefter smyger sig rädslan och oron på, för vad som kan hända med bilderna. I andra fall är rädslan kopplad till direkta hot om att man måste visa mer, annars sprids bilderna vidare. Till det kommer känslor av skuld och skam. Man har kanske lovat föräldrarna att aldrig skicka några bilder till någon man bara känner online och så har barnet ändå gjort det.

Just känslor av skuld och skam bidrar till att den unge ofta blir väldigt ensam med det som har hänt. Man vill inte berätta för föräldrarna eftersom man, vis av erfarenhet, är rädd för att de inte alls ska förstå utan bara reagera med ilska och straff. I BRIS vuxenkontakter framgår det att många föräldrar och andra vuxna ofta är väldigt oroliga för ungas vardag online, och känner en stor osäkerhet kring hur de ska agera.

I det sammanhanget är det inte konstigt att anonyma former av stöd online blir ett alternativ för de unga, till exempel BRIS olika web-baserade stödverksamheter. I dessa verksamheter kan den unge känna sig trygg med både anonymiteten och att inte råka ut för fördömanden. Med BRIS får man möjlighet till att sätta ord på det som har hänt, reflektera kring hur det kunde hända och få stöd i att hantera situationen.

Samtidigt är det förstås av största vikt att föräldrar och andra vuxna kan bli en viktig resurs kring problem och frågor som rör vardagen online. De starka känslor och svåra upplevelser som beskrivs ovan är en påminnelse om hur mycket vuxna behövs för unga. Vuxnas kanske viktigaste uppgift i detta sammanhang är att skapa möjligheter för unga att reflektera kring sin vardag online, om vad som händer där och om hur man kan vara för att på bästa sätt ta hand om sig själv och sina medmänniskor.

För att nå dit och bli en sådan viktig vuxen, krävs att man försöker förstå hur vardagen online för unga kan se ut och hur allvarlig och

betydelsefull den ofta är. Dessutom handlar det om att skaffa sig kunskap. Den bästa kunskapen når man genom att prata med de unga själva, om vardagen online. Kanske kan man också göra något tillsammans online. Detta är inte bara en genväg till kunskap, utan också en genväg till förtroende från den unge genom att den vuxne visar att man känner till och bryr sig om även denna del av vardagen. Steget för den unge att sedan berätta om något i vardagen online som oroar eller skrämmer, har troligen minskat betydligt.

BRIS menar att det finns anledning att påminna om att barnkonventionen och svensk lagstiftning även gäller kring ungas vardag online.

För att tillgodose varje barns rätt till liv och utveckling (artikel 6) och rätt att bli tagen på allvar och lyssnad på (artikel 12) är det vuxnas ansvar att se till att alla barn och ungdomar hela tiden har någonstans att vända sig för att få stöd och hjälp även när de råkar illa ut online. Minst lika viktigt är ansvaret att se till att alla barn och ungdomar också känner till möjligheterna och rättigheterna. Det är också av avgörande betydelse att alla vuxna omkring unga har den kunskap som krävs, för att på detta sätt vara tillgängliga för unga.

Vuxenvärldens okunskap och oförmåga att förstå och vara närvarande online, där barn och ungdomar i så hög grad befinner sig i dag, är oroande. Det innebär att barn riskerar att utsättas för övergrepp och brott. Vi vet att barn skadas allvarligt av detta. Det är därför av stor vikt att vi ökar vår förmåga att förebygga att barn blir utsatta online. Det behövs bättre kunskap om hur barn blir utsatta online och hur vi kan förebygga så att barn inte utsätts.

Utifrån detta kräver BRIS:

- * Ett Barnfridscentrum, ett nationellt kunskaps- och forskningscentrum som kan stötta myndigheter som handlägger ärenden rörande brott och sexuella övergrepp, även när det sker online. Barnfridscentret ska också kunna erbjuda drabbade barn och deras anhöriga en första stödkontakt.
- * Alla barn i Sverige ska ges kunskap om Barnkonventionen och att den även gäller online. Alla barn ska känna till vart man vänder sig när ens rättigheter kränks.
- * Att barnkonventionen ska inkorporeras i svensk lagstiftning så att barnets bästa måste tillgodoses i alla beslut som rör det.
- * Att föräldrar och andra viktiga vuxna ska få tillgång till ny kunskap om ungas vardag online, så att förståelsen ökar för värdet av att skapa möten och samtal med sina barn och ungdomar i och om deras vardag online, samtidigt som man är mån om de ungas integritet.
- * Att skolan och andra institutioner som arbetar med barn och ungdomar ska se till att personalen kontinuerligt har tillgång till ny kunskap om ungas vardag online, för att på så sätt vara tillgängliga som stöd för unga kring deras vardag online.
- * Öppet dygnet runt i BRIS 116 111. BRIS vill kunna erbjuda alla barn möjlighet att kontakta oss för stöd och hjälp, oavsett tid på dygnet. För utsatta barn kan det vara avgörande att få en snabb kontakt med en vuxen vid miss-handel och övergrepp.

BRIS – en aktör på Internet

BRIS HAR VARIT EN AKTÖR på Internet sedan år 1998, då BRIS.se startades. BRIS-mejlen kom igång år 2001, Diskussionsforum tillkom år 2003 och sedan år 2007 är BRIS-chatten igång och under ytterligare utveckling. År 2010 hade BRIS sammanlagt över 42 000 webbaserade kontakter med barn och ungdomar. All webbaserad stödverksamhet för unga sker på BRIS hemsida och den del som kallas *För dig som är ung*. BRIS.se hade under år 2010 ca 400 000 besök, varav merparten var på *För dig som är ung*.

Dessutom lanserade BRIS under våren 2010 en speciell sajt med stöd till vuxna om barn - Barnperspektivet.se. BRIS har också en egen sida på Facebook, fast där bedrivs inte någon stödverksamhet.

Hanteringen av de webbaserade stödverksamheterna

Precis som för BRIS 116 111³ hanteras BRIS webbaserade stödverksamheter främst av BRIS ideella medarbetare, som kallas jourare. För att få arbeta som jourare måste man ha fyllt 20 år och ha någon form av utbildning och erfarenhet av barn och ungdomar. Om man blir godkänd efter

en personlig intervju får man genomgå en intern utbildning på ca 40 timmar, inkluderat både teori och metod. Därutöver gör man ett antal inskolningspass tillsammans med erfarna jourare eller BRIS-ombud⁴. Som färdigutbildad jourare arbetar man i stödverksamheten 1-2 gånger i månaden, 3-4 timmar per gång. Utöver detta ska man delta i den fortbildning BRIS erbjuder två gånger per termin. När jourarna sitter i stödverksamheten gör de det i BRIS lokaler, i samma rum som 4-6 andra jourare. Dessutom finns alltid ett anställt BRIS-ombud på plats, som ansvarar för stöd och handledning.

Anonymt och gratis

På hemsidan kan vem som helst ta del av stöd och information riktad till barn och unga, utan att vara registrerad eller inloggad. För att de unga ska kunna vara interaktiva och själva skriva på BRIS hemsida måste de registrera sig. De anger kön och födelseår samt användarnamn och lösenord. Det innebär att den unge är anonym gentemot både BRIS och andra barn på hemsidan. Det finns inget på *För dig som är ung* som innebär någon kostnad för barn och ungdomar.

3 Mer info om BRIS 116 111 (tidigare Barnens Hjälptelefon) hittar ni på hemsidan www.bris.se/?pageID=40

4 BRIS-ombud kallas de anställda på BRIS som rekryterar, utbildar och handleder jourarna

Mejl från ett barn:

Jag har träffat en kille över Internet som jag verkligen gillar, och nu vill han att vi ska träffas. Fast jag är så blyg och tyst och vet inte hur det ska bli. Snälla hjälp, hur ska jag göra?

Svar från BRIS:

Hej! Jag förstår att det känns pirrigt att träffa någon för första gången. Att du känner dig lite blyg inför det är inte alls konstigt. Just att ni haft kontakt en tid via Internet gör att ni känner varandra på ett sätt. Nu ska ni lära känna varandra på ett annat sätt. Kanske är ett första steg att be om hans telefonnummer och ringa honom? Att börja prata i telefon kan ge dig en känsla för hur lätt ni sedan skulle ha att prata med varandra när ni träffas. Finns det något intresse du har, något du tycker är roligt eller något du ofta gör? Då kan det vara ett bra samtalsämne att börja med. I telefonen kan man ju själv bestämma hur länge man vill prata så det kan göra dig mer bekväm till en början. Det är lättare att avsluta efter en stund och sedan ringa på nytt en annan dag. Ta ett litet steg i taget, du behöver inte ha bråttom. Och när ni väl ska ses första gången så är en bra idé att träffas på ett kafé eller någon annanstans ute bland folk, gärna tillsammans med en kompis. Hälsningar BRIS

Ett redigerat exempel från Läsa vanliga mejl och svar på hemsidan

BRIS-mejlen

BRIS-mejlen startade år 2001 efter att BRIS kanslipersonal fått allt fler mejl från unga om allvarliga ämnen. Till BRIS-mejlen kan barn och ungdomar skriva dygnet runt och alltid få ett personligt svar. BRIS har som mål att svara inom 3-4 dygn, aldrig mer än sju dygn. Barnens mejl kan handla om vad som helst och vara upp till 32 000 tecken långa. Både deras egna mejl och svaren de får från BRIS samlas i deras personliga inbox på BRIS hemsida, till vilken enbart de själva har tillgång. Inga mejl går med andra ord hem till något barns privata mejladress. Barnen har ingen upprepad kontakt med en och samma jourare. Istället är det olika jourare som svarar varje gång, som inte kan se barnets tidigare mejl.

” På BRIS-mejlen får man alltid ett personligt svar.

BRIS-chatten

BRIS-chatten testades redan 2007-2008, efter att unga i andra av BRIS verksamheter länge hade efterfrågat det. Sedan 2009 drivs BRIS-chatten som projekt, finansierat av Allmänna arvsfonden. Projektet avslutas sista mars 2012. Då kommer BRIS-chatten att ingå som en ordinarie del av BRIS stödverksamhet.

Hösten 2011 har BRIS-chatten öppet varje måndag till onsdag kl 15-21, och varje torsdag och fredag kl 15-18. I BRIS-chatten chattar ett barn med en vuxen på BRIS, ingen utomstående kan följa chatten. Barnet kan inte välja att chatta med en viss jourare, utan slumpen avgör vem det blir. Förutom om barnet återkommer under samma chatt-pass, då finns en möjlighet att fortsätta chatta med samma jourare. Chatt-loggarna samlas i barnens personliga inbox på BRIS hemsida.

Precis som i BRIS 116 111 kan barnet tillsammans med jouraren komma överens om att chatten ska lämnas över till ett anställt BRIS-ombud. BRIS-ombudet kan då erbjuda barnet att ha en upprepad kontakt med BRIS-ombudet via ett speciellt telefonnummer. Detta görs enbart om barnet själv vill det.

Rent tekniskt fungerar BRIS-chatten ungefär som msn. Barnet och den vuxna har en dialog med varandra utifrån korta meddelanden (max 250 tecken) som skickas mellan dem. Hela konversationen samlas allt eftersom i chatt-loggen som båda kan se. Chattarna kan handla om vad som helst och har ingen uttalad tidsbegränsning. Men i BRIS metod ingår en tanke om att chattkonversationer som dessa sällan blir bra om de varar mer än en timma. Under år 2010 tog chattarna i genomsnitt 46 minuter.

Under chattens öppettider kan ett antal barn ställa sig i kö. Om kön är full får man försöka senare. BRIS låter alla barn få chatta som hamnat i kö under öppettiden. En BRIS-medarbetare chattar aldrig med mer än ett barn i taget.

” I BRIS-chatten chattar ett barn med en vuxen på BRIS, ingen utomstående kan följa chatten.

BRIS Forum

BRIS Forum består av tre olika verksamheter. *Diskussionsforum*, *Min dikt* och *Glädjekällan*. Syftet med BRIS Forum är att ge barn och ungdomar möjlighet att få stöd från andra unga samt att uttrycka åsikter, skriva av sig och ta del av andras erfarenheter kring viktiga och angelägna ämnen. Alla inlägg läses av en vuxen på BRIS innan de publiceras. Det ger BRIS möjlighet att neka inlägg som BRIS av någon anledning inte tycker ger ett konstruktivt stöd för barnet själv eller för de barn som kommer att läsa inlägget. BRIS kan också bedöma att barnet i inlägget bryter sin eller andras anonymitet, vilket inte är tillåtet. När ett inlägg inte godkänns får barnet alltid ett personligt meddelande från BRIS med en förklaring

BRIS: Hej, och välkommen till BRIS chatten, jag heter X. vad vill du chatta om?
BARN: jag har bråkat med en kompis och vet inte vad jag ska göra
BRIS: Berätta om vad som har hänt.
BARN: jag och min bästa kompis hanna brukar ibland va med en tjej som heter sofia. och igår for dom till stallet utan att säga till mig
BRIS: Hur kände du när du fick veta att de hade åkt utan att säga till dig?
BARN: först arg, vi gör ju allt tillsammans. men känner mig mest lessen idag
BRIS: Kan förstå det... vet Y om att du blev arg och ledsen?
BARN: ja..eller jag frågade henne idag på rasten vad hon gjorde igår och då sa hon att de var på stallet, då frågade jag varför hon inte ringt mig och då sa hon: vadå är du sur eller
BARN: sen har jag inte pratat med henne /.../
BRIS: Tidigare har ni pratat med varandra efter någon dag, kanske kan ni göra det nu oxå?
BARN: mm, tänkte det. ska träffa henne på fredag. så du tycker inte hon varit taskig?
BRIS: Jag förstår att du tycker det och det är din känsla som räknas
BRIS: Prova att prata med Y och se vad som händer, det är viktigt att berätta vad man känner.
BARN: mm..ska försöka prata med Y på fredag :)
BRIS: jag tycker du är modig som vill försöka.
BARN: Tack...och tack för att du lyssnar. måste gå nu.
BARN: hej då
BRIS: Hej då och välkommen att chatta med oss igen

Utdrag från fiktiv chatt, skriven för att efterlikna en autentisk chatt

och eventuella hänvisningar till BRIS övriga verksamheter eller till andra verksamheter som BRIS finner lämpliga. Huvudregeln är ändå att inläggen godkänns. Under år 2010 godkändes över 90 procent av alla inlägg. I sällsynta fall kan BRIS välja att själva skriva ett eget inlägg, för att på så vis utveckla eller styra diskussionen.

” Syftet är att ge barn och ungdomar möjlighet att få stöd från andra unga.

Huvudinlägg av flicka 13 år

Jag har blivit ihop med en kille genom nätet och han betyder allt för mig. Fast ibland känns det lite...fånigt. Att vi aldrig ens ringt varandra. Han bor dessutom jättelångt från mig och är snygg och underbart snäll. Så ibland är jag lite orolig. Han kan ju göra vad som helst där borta. Vad tycker ni?

Svar från pojke 15 år

Internetkärlek fungerar. Min kompis är ett bevis på det. Vi bor i Norrland och killen hon träffade på internet bor i Skåne. Varannan helg tar han tåget upp till henne och varannan tar hon tåget ner till honom.

Svar från flicka 14 år

Om ni gillar varandra så gå på! Men var försiktig. Jag skulle träffa en kille genom nätet och han var 14, TROD-DE JAG. Jag och killen hade bestämt en speciell plats som vi skulle träffas på, och när jag kom dit så stod det en typ 20-åring där. Jag ringde och det var han som svara. Gissa om jag blev äcklad!

Svar från flicka 17 år

Jag var tillsammans med en kille som bodde flera hundra mil ifrån mig genom internet. Men internet var ett helt ok sätt att ha relation på. Vi var tillsammans 2 år på internet.

Av dig här och nu

So fucking beautiful är de ord som kommer upp, varje gång jag ser Dej tar mitt skadade hjärta ett skutt. Hör att någon skriver till mej på facebook, önskar med hela min själ att det är du. Besvikelsen den smyger när jag ser att jag hade fel. Kanske är jag den du älskar eller helt tvärtom, jag vet bara att min kärlek till dej exploderade i mitt hjärta som en hel jävla bomb.

Inlägg i Min dikt från flicka 13 år

Hjärtan i sms, hjärtan på msn, hjärtan mellan oss två <3

Inlägg till Glädjekällan från flicka 12 år

Min kurator som kramar mig, skickar peppande sms och mail och finns där för mig.

Inlägg till Glädjekällan från flicka 19 år

” Unga kan även välja att bara läsa från BRIS hemsida, utan att registrera sig och logga in.

Diskussionsforum

Diskussionsforum är den i särklass största verksamheten inom BRIS Forum. På Diskussionsforum har BRIS bestämt några övergripande teman, som till exempel *Skolan*, *Att vara ung* och *Väld och övergrepp*. Bland dessa väljer den unge ett tema att skriva sitt huvudinlägg under. Efter att huvudinlägget har lästs och publicerats av BRIS kan andra barn och ungdomar på sidan läsa inlägget och skriva ett svar. Oftast handlar det om att de unga beskriver en upplevelse eller kommer med en specifik fråga, och att övriga barn och ungdomar sedan utifrån sina erfarenheter ger synpunkter och svar på den beskrivna upplevelsen eller frågan. En tråd i Diskussionsforum, det vill säga ett huvudinlägg med tillhörande svarsinlägg, raderas när inget nytt inlägg har kommit in på tio dagar.

Min dikt

Till Min dikt kan barn och ungdomar skriva en kort eller längre text som de vill dela med sig av till andra på sidan. Alla texter publiceras, förutom de som nekas utifrån ovan beskrivna bedömningar. I både Diskussionsforum och Min dikt får varje inlägg vara max 2000 tecken.

Glädjekällan

Glädjekällan är enbart öppen för inlägg som andas hopp, glädje och kärlek. Tanken med Glädjekällan är att erbjuda en frizon, där man bara ska kunna dela med sig av och fånga in olika uttryck för just hopp, glädje och kärlek. Varje inlägg i Glädjekällan får vara max 150 tecken.

Bara läsa

Förutom de interaktiva möjligheterna som har beskrivits ovan, kan unga även välja att bara läsa från BRIS hemsida, utan att registrera sig och logga in. I synnerhet kan man läsa alla aktuella inlägg inom **BRIS Forum**.

Under rubriken *Läsa vanliga mejl och svar* döljer sig två olika delar. **MEJL OCH SVAR** är en samling av mejl till BRIS-mejlen och de svar barnen fått. Mejlen har både kortats ner och skrivits om, så att ingen ska kunna bli igenkänd. Även svaren har kortats ner en aning. De är ordnade efter olika teman, till exempel *Livet*, *Sexualitet* och *Problem hemma*. I **FRÅGOR TILL JURISTEN** finner man ett antal vanliga frågor som BRIS jurist får och har fått från barn och ungdomar och svar på dessa. Även dessa är ordnade efter olika teman, till exempel *Ekonomi*, *Brott* och *Adoption*.

Utöver detta finns det under rubriken **KUNSKAP OCH INFORMATION** en mängd material både om BRIS och om ämnen som BRIS jobbar med. I synnerhet finns här ett antal **FAKTABLAD** om angelägna och allvarliga ämnen, till exempel *Självordstankar* och *Mobbning*. Det är texter som beskriver hur man kan tänka kring en specifik problematik och hur man kan hjälpa eller få hjälp. Dessutom hittar man här bland annat årets **BRIS-RAPPORT** och årets **IDOLKORT** samt information om *FN:s barnkonvention*. Utöver detta finns det mycket material om BRIS och om angelägna ämnen även på den delen av hemsidan som mer är för vuxna, som ju förstås också barn och ungdomar kan ta del av.

Övrigt

Tyck till är en funktion på hemsidan som vänder sig lika mycket till vuxna besökare som till barn och ungdomar. Men det är framför allt barn och ungdomar som är aktiva. Via *Tyck till* kan vem som helst lämna synpunkter eller frågor om BRIS verksamhet. Dessa inlägg visas inte externt på hemsidan, utan används enbart internt inom BRIS. Om någon har en konkret fråga finns möjlighet att få ett direkt svar till sin privata mejladress, dock inte frågor som kräver svar av stödjande karaktär. I genomsnitt kommer det in ca 2-3 inlägg per dag, och de allra flesta från barn och ungdomar.

Barnperspektivet.se är en ny sajt som BRIS lanserade i maj 2010. Sajten drivs med finansiellt stöd av Socialdepartementet och Skandia Idéer för livet. Syftet är att utöka möjligheterna för vuxna att få webbaserat stöd i frågor som rör barn. Här finns bland annat Forumet, där man anonymt kan diskutera frågor kring barn med andra vuxna. Barnperspektivet.se och BRIS Vuxentelefon – om barn ska komplettera varandra. Med Barnperspektivet.se vill BRIS lyfta barnens perspektiv, sprida och öka kunskapen om barns behov och rättigheter, stödja föräldrar och andra vuxna i sin relation med barn och stärka vuxna att agera om barn far illa. Barnperspektivet.se utvecklas i samverkan med Skandia Idéer för Livet och Statens Folkhälsoinstitutet. Under år 2010 hade Barnperspektivet.se ca 100 000 besök.

BRIS har sin egen sida på **Facebook**. Dess huvudsakliga syfte är att på ett aktuellt och levande sätt sprida information om BRIS. Alla har möjlighet att kommentera BRIS inlägg, men BRIS driver inte någon form av stödverksamhet på Facebook. I början av juli 2011 hade BRIS 21 659 personer som klickat på Gilla för Facebook-sidan.

Statistik från stödverksamheten

År 2010 hanterades sammanlagt 8 006 kontakter till BRIS-mejlen och 3 745 st till BRIS-chatten. Av dessa fick 7 348 i BRIS-mejlen och 3 053 i BRIS-chatten ett stödjande svar. Resten rymde alltför lite information för att besvaras stödjande, dessa har istället fått ett kort svar med information om BRIS.

Till BRIS Forum kom det sammanlagt in 34 648 inlägg; 30 970 inlägg till Diskussionsforum, 1837 till Min dikt och 1 841 till Glädjekällan. Av dem publicerades 31 882 inlägg (92 procent) varav 28 489 i Diskussionsforum, 1 681 i Min dikt och 1 712 i Glädjekällan.

Jämfört med året innan har antalet stödjande kontakter i BRIS-chatten ökat med 66 procent, medan de har minskat marginellt i BRIS-mejlen. Den stora ökningen i BRIS-chatten beror i huvudsak på att BRIS-chatten under år 2010 utökades öppettiderna väsentligt. I BRIS Forum har antalet publicerade inlägg ökat med ca 10 procent. Medelåldern är i stort sett den samma i alla webbaserade verksamheter –14,3 år. Det är något högre än i telefonen, BRIS 116 111. Könsfördelningen är också ungefär den samma i alla webbaserade verksamheter, i genomsnitt ca 90 procent flickor och 10 procent pojkar. BRIS-chatten har en något högre andel pojkar än

BRIS-mejlen och BRIS Forum. Däremot är skillnaden stor om man jämför med telefonen, BRIS 116 111, där andelen flickor är 67 procent och pojkar 31 procent. Kontakterna i de webbaserade verksamheterna handlar till stor del om samma saker som i telefonen. Men vissa skillnader är ändå tydliga, både om man jämför BRIS-mejlen och BRIS-chatten med varandra och om man jämför de webbaserade med telefonen. Det som tydligast framgår är att det är mycket vanligare att kontakterna handlar om barnets psykiska ohälsa i BRIS-mejlen och BRIS-chatten, jämfört med i BRIS 116 111. Drygt 20 procent av kontakterna i mejlen och chatten handlade år 2010 om detta, och knappt 10 procent i telefonen. Bland dessa är det vanligt med kontakter om både självmordstankar och självskaðebeteende. Även kontakter om till exempel Identitet-sutveckling och Rädsla/Oro är vanligare i chatten och mejlen, jämfört med telefonen. Medan det är vanligare i telefonen med kontakter om Sex och Graviditet. Man kan också notera att för vissa kontaktområden är det istället telefonen och chatten som det tillsammans är vanligare i, jämfört med mejlen. Så är det till exempel när det handlar om Misshandel/övergrepp, men också när det rör sig om kontaktområdena Skolan och Kamrater. I BRIS Forum görs inte samma typ av kvantitativa dokumentation som i övriga stödverksamheter, vilket innebär att man därifrån inte kan ta fram jämförbara siffror. Just i Diskussionsforum kan man ändå se vilka av de förbestämda ämnena som de unga valt att skriva sina inlägg under. Detta visar att *Kärlek* är det vanligast ämnet, följt av *Att vara ung*. Många inlägg hamnar också under ämnen som *Känslor* respektive *Våld och övergrepp*.

Barnens egen utvärdering av kontakten med BRIS

Under år 2011 har Tema Barn vid Linköpings universitet hjälpt BRIS att effektutvärdera de webbaserade stödverksamheterna – BRIS-mejlen, BRIS-chatten och Diskussionsforum. För mejl och chat har barnen via webbenkäter tillfrågats före, just efter samt tio dagar efter kontakten. Frågorna har berört bland annat hur barnen mår, hur jobbigt de upplever problemet de har och vad de kan göra åt det.

Resultatet visar tydligt att kontakten med BRIS höjer barnens egen skattning av mående och beredskap att hantera problemet samt minskar bekymren runt det. Värdena sjunker något vid den uppföljande enkäten tio dagar senare men är fortfarande högre än innan kontakten. En enkät till barnen/ användarna på Diskussionsforum visar också att detta upplevs som mycket hjälpsamt. Utvärderingen publiceras i en rapport under hösten 2011. **B**

**BRIS 116 111
116 111**

**BRIS-mejlen
BRIS-chatten BRIS Forum
www.bris.se**

**BRIS för vuxna
Barnperspektivet.se**

**BRIS Vuxentelefon – om barn
077-150 50 50**

**Medlemskap och gåva
Pg 90 15 04-1**

